

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP
MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A végső határidő.

A végső határidő április hó 4-dike. Tisza István gróf miniszterelnök ezen a napon nem akar miniszterelnök lenni. Így mondják, így írják úgy a jobbpárti, balpárti, mint a koalíciós ujságok. Ekkorra tehát kellene új miniszteriumnak lenni. Talán lesz, talán nem lesz; talán már akkorra is lesz, mire e néhány sor írását befejezzük. Az egyedül kívánatos azonban, hogy legyen. Akármilyen, csak legyen. Mert ha ezen végső határidőn is túl megyünk, akkor a nemzeti kedély rugékonysága teljesen elveszítette érzékenységét.

Tekintsünk csak ma komolyan magunk köré, már is észleljük, hogy az áldatlan helyzetben a lelkek kezdenek fásulni. A politikáról mosolyogva, közömbösen beszélnek. Szállóigévé vált Tisza mondása, hogy cilindres ur lesz a miniszterelnök és ebben mosolyogva meg is nyugosznak Hadsereg, önálló vámterület már nem keltik azt az emociót, mint néhány héttel ezelőtt. Lesz így, vagy lesz úgy, az mindegy, csak legyen valahogyan.

Baj ez, nagyon nagy baj. És kit kell ezért okolni? Talán a szabadelvűpártot? Talán Tisza István grófot? Ezeket okolni nem lehet, mert hiszen ezen tényezők mindegyike a választások után nyomban belenyugodott abba, hogy az ellenzék többségben került ki.

Hát hiszen épen ez a baj. Ez okozta az ellenzék csalódását, amely azt hitte, hogy a szabadelvűpárt tüzzel-vassal fog a győzedelmes párt által hangoztatott elvek ellen küzdeni s így nekik lesz még a választások után is alkalmuk, hogy a nemzet előtt harciassággal dicsekedhessenek és a saját tétlenségükért másokat okolhasanak.

Ha tehát a szabadelvűpártot a lelkek fenyegető közömbösségeért vádolni nem lehet, akkor e vádat csak a győzedelmek ellen fordíthatjuk. És miért.

A győzedelmek önálló vámterületet akartak; a katonai követelmények teljes megvalósításáról lemondtak.

Őfelsége erre azt mondta, hogy csináljátok meg tehát az önálló vámterületet, nem törődöm velem, És ime a győzedelmek, ahelyett, hogy kaptak volna ezen vívmányon, egyszerűen csak azt mondták, hogy nekünk katonai vívmányok kellenek. Pedig hát az önálló vámterület minő óhajtott eldorado volt és megvalósítása ellen még csak Ausztriával sem kellett volna küzdeni, mert ez ellen Ausztriának sincs kifogása.

És mégis, mégis e késedelmeskedés! Hiszen ebben még a szabadelvűpárt is támogatta volna. Egy lélek lett volna az egész parlament. És még sem akarják megcsinálni. Talán nem tudják megcsinálni? És, hogy ezen nemtudást leplezzék, a katonai követelményeket használják föl?

Bizony a koalíciósoknak nagyon megköszönné a nemzet, ha a szerintük is ezen óriási haladást jelentő dolog megvalósítása végett lehetővé tennék a kormány alakítását. Mert ha nem teszik, azt hitetik el a nemzettel, hogy a megvalósítás lehetetlen.

Igy csökkentik a nemzeti öntudatot, melyet a szabadelvűpárt a fokozatos fejlesztés révén felmutatott vívmányokkal csak fokozott. Így növelik a veszélyt, mely annál nagyobbak tünik föl, minél közelebb érünk április hó 4 dikéhez.

Nem mi találtuk ki ezt a terminust, hanem a koalíciósok. Megvagyunk róla győződve, hogy ha e terminus megvalósítaná amit tőle várunk, ha megvaló-

sulna ez a várakozás előtt, senki sem irigyelné a koalíciós dicsőséget, mindenki csak örülne. De ha rosszul számítottak? Ha a fejlődés menetét nem tudták erőszakolni? Akkor a felelősség kizárólag őket terheli.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, márc. 28.

A király ma délelőtt tíz órakor Tisza István gróf kormányelnököt fogadta, majd pedig fél órával később Szögyény-Marich László berlini nagykövetünket.

Szögyény-Marich László ezután Andrássy Gyula grófot kereste fel, akivel hosszabb ideig tanácskozott.

A királyi audiencia után Szögyény Marich László ezeket mondta e sorok írójának:

— Ma is audiencián voltam és ismételhetem azt, a mit tegnap mondtam, hogy sohasem voltam mint kabinetalakításra megbízott kombinációban és nem szerepelek mint homo regius sem. Holnap egyébként visszautazom Berlinbe.

A helyzet ezek szerint ma sem változott. Egynémely lap bécsi forrásból azt írta, hogy hivatalnok minisztériumra van kilátás, a melynek elnöke Tarkovich István államtitkár volna.

Értesülésünk szerint ez sem egyéb merő kombinációnál, mert hiszen, aki a helyzetet ismeri, tudhatja, hogy ilyen szürke hivatalnok-minisztérium sem oldaná meg a helyzetet. Így nyilatkoztak egyébként tegnap a szabadelvűpártban is.

Politikai körökben egy államférfiúnak érdekes kijelentését kolportálták ma. Ez az államférfiu legutóbbi audiencián ezeket mondotta volna a királynak:

— Felsőged csatát veszített és ennek számláját épp úgy fizetnie kell, mint a cárnak a mukdeni vereséget.

A politikában általános bizonytalanság uralkodik. A legbeavatottabb

politikuskok is sötétben tapogatóznak. Ideiktatjuk azt a híresztelést is, hogy a király Andrássy Gyulát is, Wekerle Sándort is újlag audiencián fogja fogadni.

* * *

Holnap és holnapután is lesznek udvari ebédek, amelyekre a függetlenségi pártból is többeket meghívtak.

Bécsből jelentik, hogy a királyt a jövő hét vasárnapján Bécsbe várják.

A szabadkai polgári iskola és zenede.

A város vezetősége megtesz mindent, hogy Szabadka kulturális intézményeit fejlessze. Bíró Károly dr. polgármester ezzel halad a programjának beváltásához vezető úton.

Nagy volt a felügyelőségnek, mint a szülőknek panasza a fiu polgári iskola és a zenede alkalmatlan elhelyezése miatt. Az elhelyezés akadálya volt az intézetek tovább fejlesztésének.

E két intézet alkalmas helyen leendő elhelyezése sok gondot okozott a kulturosztálynak. Minthogy bérelhető helyiség nem volt, új épület felépítését határozták el. E célból a zálogház melletti üres telek megvétele volt tervbe véve. Ugy látszik azonban, hogy a telek drága volt. Az építkezéssel tehát várni kellett addig, még új alkalmas helyet nem találnak.

Ilyen helyhez jutott a város a Damjanich-utcai megyei telekkel. Ez a hely a két intézetnek kiválóan alkalmas. Elhatározta tehát a tanács, hogy a törvényhatósági bizottságnak javasolni fogja, építenék ezen telekre a két intézetet. Azt hisszük és talán nem is csalódunk, hogy Szabadka törvényhatósági bizottsága, áthatva a magyar kultúra iránti lelkesedéstől, a tanács ezen javaslatát egyhangulag fogadja el, s így az építkezést még az idén talán meg is kezdeheték.

Ezzel elintézték nyerne a városi hivatalok elhelyezése is, melyek immár nemcsak a régi városházából, de a régi gymnasiumi épületből is kiszorolnak.

A kamara ülése.

(Saját tudósítónktól.)

Szeged, márc. 28.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ma tartotta meg e havi teljes ülését Szarvady Lajos kamarai

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatos szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, szamárhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testhelyet, eltávolítja a köhögést és a köpetet és éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban 4. — kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc.)

ságért és a kis fickó mindent le akart tagadni. Ugy hazudott, mintha a törvényszék előtt állott volna.

Az apja összeráncolta a homlokát és megfeddte:

— Látod fiam, én előttem hiába tagadsz. Annál rosszabb. Hanem azt mondhatom, hogy ilyen fiatalon nem szabad ennyire vakmerően hazudni.

A gyerek azonnal ráfelelt:

— Hát te mikor kezdted el papa?

* * *

A gyászoló özvegyember nagyban alkuszik a kőfaragóval. Meghalt a második felesége és szép sarkövet szeretne neki csináltatni. Az árban sehogy sem tudnak megegyezni. A kőfaragó ragaszkodik a követelt összeghez, az özvegyember sokalja a kiadást.

Az alku hevében felkiált a kőfaragó:

— Kérem, hiszen az első feleségének a sarkövet is én csináltam és nagyon meg volt vele elégedve.

— Igen ám, de mi hasznom sem volt belőle... Tudja mit, visszadom magának azt a sarkövet... Még felhasználhatja... Hát számita be nekem az új sarkő árába...

— Oh kérem...

— De hiszen olyan nagy kő az, mint amilyen az én szerelmem volt...

— Engedje meg, uram, de ez nem jelent sokat. Az ilyen használt kőnek nincs valami nagy értéke.

— Hát tudja mit: Csinálja meg a követ most olcsón, aztán ígérem, hogy a jövődöbeli, harmadik feleségem sarkövet is magánál fogom rendelni.

Vasuti kalandok az éjszakában.

Tegnapelőtt éjjel majdnem emberéletet követelő vasuti szerencsétlenség történt Élesd és Rév között. Késő alkonyatkor indult ki Élesdről a 65. számú tehervonat, s teljes gőzerővel robogott Rév felé. Egyik közbeeső vasuti őrháznál ugyanabban az időben, a mikor a tehervonat Élesdről kiindult, négy munkás egy kézi hajtó gépre ült fel, s Rév felé igyekezett. A hajtó gépen nem volt jelző lámpa, s a négy vasuti munkás kényelmesen utazott rajta.

Ugy hét óra tájban a tehervonat utolérte a kézi hajtógépet. Egy fordulónál találkozott össze a tehervonat az apró alkotmányúval. A munkások rémülten pillantottak hátra s a másik pillanatban már hanyat homlok menekültek a töltérről. A tehervonat hatalmas iramodással rohant neki a hajtógépek, s azt darabokra törte. A négy kereket négy felé szórta, a deszka részeket összehasogatta. Egy vastagabb deszka beleakadt a gép egyik csővébe, s rövid időre megbénította a lokomotív működését.

A tehervonat vezetője lámpás munkásokat küldött a veszedelem megvizsgálására. Fejszés munkások állottak neki a gépnek, s nagy nehezen levagdalták a géphez tapadt deszkadarabokat. A veszedelem, a mint később megállapították, valóban nagy volt. Ha a hajtány egyik kereke véletlenül a tehervonat alá kerül, ebben az esetben a vonat lezuhan az 5 méter magas töltésről, s elpusztul a vonat személyzete. Az államvasutak nagyváradi állomás főnöksége vizsgálatot indított a négy munkás ellen, a kik nem tettek jelző lámpást a hajtógépre, s a vasuti őr ellen, a ki a harangjelzés dacára is utnak engedte a munkásokat.

A másik kaland szintén a napokban történt. Egyik nagyváradi pályafelvigyázó kerékpáron ment a velencei állomásról. A Körös-hidon utolérte a felvigyázót a kolozsvári személyvonat. Már csak annyi ideje volt, hogy leugorhatott a bicikliről, s megkapaszkodhatott a hid egyik vasoszlopába. A kerékpárt a vonat teljesen összetörte. Szemtanuk állítása szerint csak a véletlennek köszönheti a pályafelvigyázó az életét. Ha idejekorán le nem ugrik gépjéről, akkor menthetetlenül elveszett.

Egy ház összeomlása.

Miskolcon vasárnap egy ház omlott össze a Széchényi-utcában. A háztulajdonost Klein Vilmosnak hívják. Szemtanuk kijelentése szerint mi sem jelezte a várható katasztrófát és a házbeliek is azt mondják, hogy alig két perccel a beomlás előtt, hallottak valamely gyanus repedést, de a szerencsétlenség oly hirtelen történt, hogy menekülésre gondolni sem lehetett, amikor a ház sarokrésze óriási, fülsiketítő robajjal leomlott.

Amennyire ezt az általános konsternációban megállapítani sikerült, a katasztrófa pillanatában a földszinten levő Plattner Bernát és fia Plattner Károly, továbbá a boltban voltak Klein Mór könyvárus és Siegelmann Sója. A lezuhant sarok emeleti részén Rác Kornél a „Glatter és Grossmann“ cég könyvelőjének neje tartózkodott, ki éppen takarítással foglalkozott, míg Lipták Magdolna nevű szobalánya a lakás ablakait törölgette.

Plattner Károlyt a törmelékek közül huzták ki a katonák élve. A törmelék egészen a nyakáig temette el. Halva találták a gerendák alatt Lipták Magdolna cselédet.

MULATSÁG.

A szabadkai izr. öns. és gyám. egyesület által saját pénztára javára f. hó 25-én rendezett Purimbárra történt felülfizetések.

Goldmann Margitka és Licht Vilma együttes ivén: Decsi Dezső, Perl Lajos 10 10, Versendi Gyula 5, Kunetz Jakab 4, Weinberger N., Kunetz Testvérek, Hartmann Rafaelné, Konen Vilmosné, dr. Vécsei Jenő, Décei Lipot, dr. Fischer Jákó, dr. Kriszhaber Gyula, Halbrohr Sándor, Berger Jakab, Balázs Piri János, Perl Oszkár, dr. Klein Adolf, Szabadka és Vidéke takarékpárt és Könyvstéger L. H. 2 2 kor. Löwy Simon, Braun Illés, Kókai Antal, N. N., dr. Bányai Bertalan, N. N., Weisz és Roth, N. N., Havas Ferencz, N. N., Földes Samu, N. N., Vig Zsigmond, Krausz Mór, Bezerédi I., dr. Gruber Károly, Kárpáti Jakab, Illgen János, Balog Lina, dr. Hajnalné, Buchwald Lázárné, Klopfer G. Lipót, Schreier Sándor, dr. Mamuzsits Antal, Waldhauser Jakabné, N. N., Maurer Antal, Löwy Mórné, Braunstein N. 1—1 kor., dr. Szilasi Mórné 90, Fimpl Istvánné 60, Weiszberger Bert 50, Dávid Vilmos és Zeisler Károly 40—40 fill. és N. N. 30 fill., összesen: 91 kor: 10 fill.

Pick nővérek együttes ivén: Miloszlavyevits Milán 4, Löbl Salamonné, Vojnits Pistáné, Sztojkovics Dusánné 2—2, N. N., dr. Friesz Józsefné, N. N., özv. Váli Béláné, N. N., dr. Antunovits Józsefné, Keiner Vilmosné, N. N., Kalmár Henrikné, Steinitz Emil, Szanitter Tivadar, dr. Schwitzer-

né, Csillag József és társa, Róth Józsefné 1—1 kor., Galandauer Irma 60 fillér, összesen 24 korona 60 fillér.

Geiger Mariska ivén: Hartmann Rafaelné 4, dr. Schwartz Péterné, dr. Dominusz Simonné 2—2, Drucker János, Löwy Simon, Lengyel Irma, Löwy Mór, N. N., Krausz. Reiner Lajosné, Szilasi Károlyné, Demeter Henrikné, Takaréék és Hitelintézet, dr. Kovács Lipótné, Schäffer Adolfné, Lang Illés 1—1 korona, összesen 21 korona

Kiss Fánika ivén: Freudenberg Zsigmondné, Vas Ferencné 2—2, Erdélyi Samuné, Wenczel Lajos, R. és H. S. és Z., Mihály Elek, Kunetz Józsefné, Gazdák és Iparosok hitelintézete, Fülöp Ágoston, Scheifler Hugó 1—1 korona, B. és A. 44, B. és A. 40, A. és M. 24, M. és N., F. és Z., N. N., H., Spitzer Sándorné, M. M. 20—20 fillér, összesen 15 korona 28 fillér.

Léhner Margitka ivén: Kunetz Izidor, ifj. Kelemen János, N. N., Buchwald Samu és N. N. 1—1 kor., összesen 5 kor.

Este a pénztárnál: Weinberger Lajos 9, Herczl József 5, Sztantics Károly és Halbrohr Dezső 3—3, dr. Singer Bernát, dr. Mezei Izsó 2—2, Frank Ida, Frankl Rózsa, Joó Albert és Frankl Gáspár 1—1 kor. összesen 28 kor., az összes felülfizetés 184 kor. 98 fill.

A jótékonyt gyakorló egyesületnek elnöksége ez uton fejezi ki hálás köszönetét a nemes szívu adakozóknak.

TAVIRATOK

Vilmos császár utja.

Lisszabon, március 27. A hamburgi gőzös Vilmos császárral a Friedrich Karl cirkáló kíséretében délután 3 órakor ideérkezett.

Lisszabon, március 27. Vilmos császár utjában a királyi pár és a kormány üdvözlését tartalmazó szikratáviratot kapott. A császár ugyan csak szikratáviratban mondott köszönetet, amelyben örömet fejezte ki azon, hogy a királyi párt nem sokára üdvözölheti és megismerheti a szép országot. A császár lisszaboni fogadtatása rendkívül ünnepies volt. A király régies, 80 evezős diszbárkán vitette magát a Hamburghoz hogy a császárt partra vigye. Az utcák, amelyekben a király a Belemkastélyhoz ment, pompásan fel voltak díszítve. A nagy számban felállított nézőállványokat ujongó tömeg szállotta meg. Este az özvegy kiválnénál disztrakoma volt udvari hangversenyyel. A város ragyogóan ki volt világítva. Az utcákon rengeteg nép hullámozott.

Vilmos császár a királynak a fekete-sas rendjelhez való láncot, a királynénak pedig az 1813—14. évszámú Lujza rendet adományozta.

Lisszabon, márc. 27. (Délután 4 órakor.) Az üdvözlés és a méltóságok bemutatása után a nyolc régi diszkocsiból álló ünnepi menet megindult a Belen-kastély felé. Az utolsó kocsiiban ült Vilmos császár és Károly király. A császár portugál, a király pedig porosz egyenruháját viselte.

Czigler Győző halála.

Budapest, márc. 28. Czigler Győző műépítész meghalt. Kiváló ember, szakképzett tudós volt. Egy sarcomának esett idő előtt áldozatul. Még csak 55 éves volt. Aradon született 1850-ben. Iskoláinak elvégzése után külföldi tanulmányuttra ment. Hazajövet a műegyetemre került és ott az ókori építéstan nyilvános rendes tanára lett. Tanári működésén kívül is szerény munkásságot fejtett ki és számos csinos épülettel emelte Budapest szépségét. Legutóbb elkészítette az új artézi-fürdő tervét és meg is kapta az építési megbízást; a halál elragadta, mielőtt a kivitelhez hozzáfogott volna. Nagy szerepet játszott különösen a Ferencvárosban. A fővárosi törvényhatósági bizottságnak tagja volt. A régi ke-repesi-uti temetőben fogják eltemetni a főváros által felajánlandó disz-sirhelybe.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán: Emigrans.

Csütörtökön: New-York szépe.

Pénteken: János vitéz.

Szombaton: Udvari kaland.

Vasárnap délután: A postás fiu és a huga, este: A vereshaju.

Hétfőn: Madarász.

Pesti színtársulata Makón. Már hetek óta hirdetik a helybeli színiügy befentes faktorai, hogy a makónyári színikörre színházunk igazgatójának alapos kilátásai vannak. A hangulatsínálók azonban azt is, és főleg azt hangsúlyozták, hogy Pesti Zilahy Gyulával, az aradi színház igazgatójával és Szendrey Mihálylyal, a pozsonyi direktorral szemben fog győzedelmeskedni. Tegnap volt a döntés, de a színikörre reflektálók között csupán Polgár Károly, a délviteki igazgató és Moly Tamás, a kecskeméti színház ujdonsült direktora szerepeltek. Így már aztán érthető, hogy az anyagi garanciával rendelkező Pesti előnyben részesült és elnyerte a színikört. Mindez azonban reánk nézve csekélyebb jelentőségű, fontos azonban a makói szerződésnek azon pontja, a mely Pestit arra kötelezi, hogy indokolatlan műsorváltozás esetén minden egyes alkalommal nagyobb összegű penált fizessen. A színiigazgató makói felettes hatóságának eme előrelátásából okulhatna a szabadkai színiügyi bizottság is. De fontos a makói döntés reánk nézve azért is, mert most már Pestinek biztos és kitűnő nyári állomás helye van s így eszik ama védekezése, hogy megfelelő nyári állomás hiányában az őszi szezon előtt tökéletes társulatot nem szervezhet. Hát majd most módjában lesz szervezkedni és ama követelménynek, hogy április elejére társulatának névsorát előterjessze, hihetőleg meg is fog felelni.

János vitéz, a gyönyörű zenéjű operette **összes hangjegyei** zongorára 2 füzetben ára 6 korona, cimbalomra 3 korona. **János vitéz teljes szövege** 2 korona.

A MŰVELTSÉG KÖNYVTÁRA

hat nagy 8° alaku kötetben, rendkívül díszes félbőröttesben, mintegy 3000 szöveggel és 300 műlappal. Ára kötetenként 24 korona. E nagyszabású vállalat első sorozatának első kötete már megjelent s kedvező havi részletfizetés mellett kapható **Heimann Mór** könyvkereskedésében Szabadkán.

elnök, elnöklete alatt, melyről a következő tudósítást vettük:

Szarvady Lajos elnök az ülést megnyitván, Szabó Gyula másodtitkár az elnökség jelentéseit terjesztette elő. Ezek során a kereskedelemügyi miniszter több elvi jelentőségű határozatát, számos államsegélyezésről szóló leiratát, vásárengegyeztetésről szóló intézkedéseket stb. hozott a teljes ülés tudomására. Közölte még az elnökség hogy az adókövetési munkálatok tárgyában kifejezett kérelem folytán a szegedi kir. pénzügyigazgató tudatta, hogy pénzügyminiszteri rendelkezés folytán az adókövető bizottságoknak 1905—1907 évekre leendő összeállításánál különös figyelmet fordított arra, hogy a bizottsági tagok fele kereskedők és iparosok közül nevezessék ki. Jelentést tett még az elnökség a szegedi téli kikötő kiépítése ügyében indított akció azon sikeréről, hogy a földművelésügyi miniszter a készített terveket a kiviteltre elfogadta és kilátásba helyezte, hogy költségfedezetről az 1908 évben előterjesztendő újabb állami beruházási javaslatok keretében fő gondoskodni, addig is elrendeli, hogy a kotlási munkálatok megkezdessenek.

Szabó Gyula másodtitkár az iroda február és március havi tevékenységéről számolt be.

Részletesen indokolt fölterjesztést fogadott el a teljes ülés a katonai szállítási feltételek revíziója tárgyában és kérte, hogy az árlejtések nyilvánosak legyenek, hogy csakis hiánytalanul felszerelt írásbeli ajánlatok vétessenek figyelembe, hogy a kereskedők és a termelőknek a pályázásban való egyenjogúsága biztosítsák, hogy a tartalékkészletek fölhasználásának a joga méltányosan, a szállító érdekeit is tekintetbe véve, határozatossá, szabályoztassá, hogy az óvadék összeg az egy évi szükséglet 100% ára szállítsák le stb.

Véleményt adott a kamara a szabadkai nyilvános mérlegek díjszabásáról, Újvidék város vásárrendtartási szabályrendeletéről, Szentes városnak az ásványvízfogyasztás megadóztatásáról hozott szabályrendelete ügyében, a szegedi boszorkánysziget tiszai átjáró csolnak díjszabályzatáról és több ipari kihágás ügyéről.

Megadta a kamara a törvényszerű hozzájárulását a bácsfeketehegyi ipartestület megalakításához és intézkedett, hogy a kereskedelemügyi miniszter által az ipartörvény módosításához kért statisztikai anyag összegyűjtessék. Tudomásul vette még a kamara, hogy a Máv által a tengerentúli forgalomban életbeléptetendő új díjszabás összeállításához a kerület érdekelt export cégeitől beszerezte a kívánt adatokat. A magyar fővárosi malomegyesület és a vidéki malomiparosok országos egyesülete közös fölterjesztését, melylyel a dalmáciai liszt kivitelünk védelmét kérik, a kamara pártoló fölterjesztéssel támogatja és ugyancsak pártolja a kassai társkamarának a fogyasztási szövetkezetek adóztatása ügyében tett kértrendbeli fölterjesztését is. A teljes ülés ezenkívül még több folyó ügyet intézett el.

Büntanya egy korcsmában.

— Fosztogató cselédleányok. —

A rendőrség ma egy valóságos büntanyát fedezett fel a város kellő közepén. Ölelő karok közt lelketlen fosztogatók voltak napirenden a

vendéglői cégér takarója alatt működő jeles társaság tanyáján, amely a Hungária szálloda tőszomszédságában levő Rákócy-utcában van.

Egy vidéki ember feljelentése adott alkalmat a kitünő fogásra. Valentik János budapesti bérkocsis volt a panasztévő, aki itt lakó fiának látogatása végett jött Szabadkára.

Valentik a közelmúltban több száz forintnyi örökséghez jutott és ezért határozta el, hogy néhány jó napot fog tölteni fiának társaságában. Hétszáz koronát vett magához és azzal tegnap délután ideérkezett.

Miközben délután a várost szemlélgette, találkozott Vörös Erzsébettel és Juhász Rozália jankováci cselédleánnyal, akikkel csakhamar összeharagkodott és hívásukra elment velük Probojsevic Miklósnak Rákóci utcai korcsmahelyiségébe.

Nagy örömmel fogadták a korcsmában az ismeretlen vendéget, aki nem is volt fukar, hanem egymásután rendelt mindent, amit csak jókedvű környezete megkívánt, úgy hogy hamarosan maga is elázott, mire lefektették.

Nagy volt azonban reggelre a kijózanodott vendég ámulata, amikor arról győződött meg, hogy a kis mulatság csekély 240 koronájába került s nem is hagyta anyiban a dolgot, hanem jelentést tett a rendőrségnél.

A nyomozás rövidesen megállapította, hogy a magával tehetetlen Valentiktől Vörös Erzsébet 140, a kocsmárosnének Lőrinc nevű fia pedig 100 koronát elvettek és az ilyen uton szerzett pénzt szép egyetértésben fölosztották a szereplő személyek között.

A fosztogató szövetkezet tagjai nem is igen tagadták a történeteket és már a pénznek nagy része is megkerült.

Kiderült a nyomozás során az is, hogy a büntanya tulajdonosnője már régebben üzi a jövedelmező kereset-ágot. Valamennyi helynélküli cselédleány, aki hajlandónak mutatkozik a vendégcsalogatásra, tárt karokra talált nála és a szerzeményen hűségesen megosztott velük.

A rendőrség azonnal megindította a kihágási eljárást a büntanya tulajdonosnője ellen és hihetőleg rövid uton elfogják rendelni a közérkölcsei ség szegényére való kocsmá bezáratását.

HIREK TÁJÉKOZTATÓ.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap délelőtt 9-től 12-ig.

Március 30. D. u. 3 óra. A szent Antal kegyere kath. népnyelvi választmányi ülése, a kath. kör dísztermében.

Március 30. Szabadka törvényhatósági bizottságának közgyűlése.

Március 30. Népszerű előadás. vetített képekkel a Kath. legényegyletben.

Április hó 2-án Ipartestületi közgyűlés.

— Modern feladatok a város-építés körében. Erről az igazán érdekes és különösen városunkban időszerű tárgyról fog a Szabad Lyceum egyesületben pénteken — e hó 31-én este fél 8 órakor a Nemzeti Kaszinó dísztermében felolvasást tartani Váli Gyula, városi építész mérnök. Mint láthatjuk, a Szabad Lyceum felolvasásai megérintik a tudományok és művészetek minden ágát s igazán közbecsű ismeretetésekkel iparkodik szolgálatot tenni a társadalomnak. Váli Gyula, társadalmunk egyik kitünősége, ki minden közhasznú munkában tevékeny részt vesz, ez alkalommal oly témát

tár a nagyközönség elé, mely Szabadka városát igen-igen közelről érinti. Mikor a modern város-építés körébe tartozó feladatokról elmélkedünk, önként eszünkbe jutnak a város kötelességei a nép egészségének és jólétének emelésében, az olcsó munkáslakások, népfürdők, tápszer, vizsgálgató intézetek, nyilvános olvasó termek és könyvtárak építésében; e téma körébe tartoznak a városrendező tervek, az utcák és járdák burkolása, vízvezeték, csatornázás, közuti vasutak, a modern tüzoltás ügye, középületek s köztér szobrok, emlékművekkel való létesítése stb. Mindez oly praktikus és oly gazdag tárgy, hogy Váli Gyula felolvasására a legnagyobb közönséget fogja biztosítani.

— Kitüntetett rendőr. A hivatalos lap mai száma hozza, hogy ő felsége Bakota Ferencz magyar-kanizsai rendőrzetnek buzgószolgálati elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozta. A kitüntetett rendőr csak a nemrégiben is rászolgált az elismerésre, amikor a magyar-kanizsai rémes kettős gyilkosság tetteseinek kézrekerítésén fáradozott.

— Indítvány a közbiztonság érdekében. A közbiztonság városunk belterületén bizony gyenge lábon áll, s a városi magistratusnak egyik legfőbb gondját képezi, hogy ezen állapotokon mielőbb segítve legyen. A csütörtöki közgyűléshez ezen tárgyban Vida Kálmán biz. tag indítványt nyújtott be, amelyben a hatóságot utasítani kéri, hogy a jövőben az őrszemeken kívül a város minden főutcájában két, a mellékutcaiban pedig egy gyalogrendőrt állítson föl és hogy a lovasrendőrök a belterületen éjjel-nappal teljesítsenek járőri szolgálatot. Bizony üdvös dolog volna, ha ez az indítvány elfogadható lenne, de ez csak úgy lenne kivihető, ha legalább 600 rendőrünk volna. Van azonban összesen 93 rendőr, akik városunk közbiztonságára felügyelnek, már pedig Szabadkának több mint 2500 utcája van. Ugy értesülünk, hogy az indítvánnyal kapcsolatban azt fogja javasolni a tanács, hogy a belterületi csendőrszolgálat érdekében lépjen a város a belügyminiszteriummal érintkezésbe. Ha pedig ez a terv kivihető nem volna, úgy még sem marad egyéb hátra, mint hogy a rendőrlétszám létszáma megfelelőképpen emeltesse.

— Halálozások. Sulyos csapás érte Vince György nyugalmazott tanácsost. Édes anyja, öz. Vince Jánosné szül. Tamási Teréz 75 éves korában ma meghalt. — Öz. Vörös Elekne szül. Katona Eszter folyó hó 26-án d. u. 4 órakor hosszas szenvedés után jobblétre szenderült. Temetése ma délután volt.

— Átalakítás a kórházban. A belügyminiszteriumtól ma leirat érkezett amelyben a miniszter elrendeli, hogy a helybeli Mária Valéria kórházban az összes pavillonok fűtési szerkezete átalakítsák épen úgy, mint a sebészeti osztályon, azt már a múlt nyáron átalakították.

— Milyen idő lesz? Meteor jelenté: Április hó csomópontjai igen tekintélyes számban vannak. E miatt április hava, melynek szeszélyes időjárása közmondásos, ez idén egészen hű lézen önmagához s eléggé változatos időre nyújt kilátást. A csomópontok közül az 1—19, de különösen a 28-iki hideg, a 6-iki esős, vagy szeles, viharos jelleggel, mely az egész hónapot is uralni fogja, amely kedvezőtlenebbnek ígérkezik a vetésekre nézve, mint a március volt,

különösen a 28-iki csomópont hatáskörében, a midőn fagy is várható, ha ezen időszakban erősebb napkitörések nem enyhítik a bolygók állásából jött április hó ezen jellegét. Napkitörések esetére hűvös esőt várhatunk.

— Temetés. A résztvevő közönség óriási számának jelenlétében helyezték ma délután 3 órakor örök pihenő helyére az élete tavaszán elhunyt Róth Erzsikét. A koporsó fölött dr. Singer Bernát főrabbi könnyekre indító gyászbeszédet tartott és az izr. templomi énekhar megható g.ásznéket adott elő.

— Országos vásárengegyeztetés. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Bácsbodrogh megye területéhez tartozó Kishegyes községben minden év május 20-át és szeptember 1-ét megelőző hétfőn országos kirakodó és állatvásár tartassék.

— A gyermekmenhely szökevénye. A szabadkai állami gyermekmenhely igazgatósága jelentette a rendőrségnek, hogy a gyermekmenhely egyik ápolója Lusztig Béla 13 éves fiú Bajmokról, ahova ápolás végett ki lett adva, ismeretlen helyre szökött. A szökevényt most a rendőrség fogja körözletni.

— Anyakönyvi hírek. Halottak: Öz. Vince Jánosné Tamasi Teréz 75 év, Szerencse Matild 13 nap, Torda József 1 nap, Zorics Anasztázia 1 hó, Farkas János 2 év, Tóth István 5 hó, Piontek Etel 17 hó, Schnitzer Antal 7 hó. Született: 8, 5 fiú és 3 leány. Eljegyzés: Nagy Károly—Szolozszi Katalin, Balázs József—Csincák Piroška, Gottesman Miklós—Rothauser Hani, Sodi József—Gosztov Etel, Szigeti István—Borza Ilona.

— Elveszett. Pertich Ernő rendőrkapitánynak hat hónapos sima szőrű him foxterrier kutyája. (orr-hegy fekete) A kutya Hektor névre hallgat. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

— Margit crém. Kevés hölgy van az országban, ki a Földes Kelemen gyógyszerész ezen kiváló arckenőcsét ne ismerné. Ugyanis az összes szépítő szerek között a Földes-féle Margit crém örvend a legnagyobb kelendőségnek, mert teljesen ártalmatlan a bőr mindennemű tisztálanságát, szeplőt, pattanást, metessert, stb. néhány nap alatt eltávolítja és az arcot üdövé, fiatallá varázolja. Nemcsak az arkbőr, hanem a nyak, váll és kéz fehéritésére és szépítésére is használják. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Kapható a készítőnél Földes gyógyszerésznél Aradon és minoen gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

Innen onnan.

Egyik szomszéd városban van egy fehérnemű és divatáru-üzlet, amely cimerében a gólya jól sikerült kép-mását viseli.

A minap két hölgy beszélgetett a terjedelmes kirakat előtt.

— Nem jössz be édesem, ide a gólyához?

— Isten mentsen. Tudod nőmen et ómen! Az ember addig jár a gólyához, amíg...

— Eltörik?

— Nem. Hanem amíg a gólya visszaadja a vizitet.

* * *

Gyuri, a hat esztendő haramia-vezér bajba került, de hamarosan kivágta magát. A papája ugyanis felelősségre vonta valami huncut-

TÖRVÉNYKEZÉS.

Bűnügyi főtárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék büntető tanácsa a jövő hétre a következő bűnügyeket tűzte ki főtárgyalásra: Március 29. Pataky Balázs ok. súlyos testi sértés, Szahler Antal halált okozó testi sértés. Március 31-én: Faldum János lopás, Vojnich Hajdu Jakab okirathamítás.

Megdézsmált hagyaték. Pál Ferenc bajai nyugalmazott vasuti pénztárnok mint agglégény halt el Baján 1902. június 22-én. Hosszu ideig betegeskedett, mely idő alatt Mutich Simon és neje teljesítettek körülötte szolgálatot. Alig hogy Pál örökre lehunyta szemeit, a gondozó házaspár, még mielőtt idegenek jöttek a házhoz, összeszedett minden ingóságot, amit csak a ház körül talált és mindent biztos helyre tettek. A dolog annyiban is maradt volna, de időközben Mutichék összekülönböztek Molnár Józseffel, az asszony atyjával, a ki szintén 16 évig volt az elhunyt szolgálatában és akinek tudomása volt arról, hogy a hagyatékából mit tüntettek el az elhunyt ápolói. Molnár, akit véjének hálátlansága bosszantott fel, mert kiperelte a saját házából, mult év augusztus elején feljelentette Mutichékat, hogy Pál hagyatékából 1400 frt készpénzt, nagy mennyiségű ékszereket, ágyneműket és szőnyegeket tüntettek el. A házastársak ellen hagyatéki lopás büntette címén megindították a büntetőeljárást és ma volt a helybeli kir. törvényszék előtt a főtárgyalás Marián Miklós elnöke alatt. — A vádlottak állhatatosan tagadták a rájuk rótt bűncselekményt, azonban Molnár, a koronatanu s a többi kihallgatott tanúk is ellenük vallottak. A törvényszék azonban az ítélethozatalt elhalasztotta, mert az egyik tanu, Bodroghi bajai kir. közjegyző, aki a hagyatéki leltárt teljesen ismeri, nem jelent meg a mai tárgyaláson.

Irodalom.

Ha végigtekintünk irodalmunk azon termékein, melyek a tudományos munkásság eredményeit a művelt nagyközönséggel közvetítik, azt tapasztaljuk, hogy hazánkban aránytalanul csekély általánosan élvezhető, jó színvonalon álló, közérdekű munka teljesíti ezt a fontos hivatást. Folyóiratok és alapos monografiák nálunk is hirdetik a kutató ész kisebb-nagyobb méretű vívmányait és a tudományok hatalmas fejlődését; de a fejlődés eredményei nehezen jutnak el a nagyközönség ama részéhez, mely alapos felvilágosítást, igazi műveltséget keres, de azt csakis élvezetes művészi formában fogadja el. A nagyközönség ezen igényeit a műveltség könyvtára cím alatt megjelenő nagy gyűjteményes vállalat fogja kielégíteni, melynek I-ső kötete a Technika vívmányai már megjelent s havi részletfizetésre is kapható **Krécsi A. Nándor** könyvkereskedésében.

REGÉNY CSARNOK.

Sötét hatalmak.

20.
— Wittgenstein urat szívesen látom, szolt az inashoz. Legyen gondod, hogy ne zavarjanak bennünket, folytatta a komornához fordulva.

A komorna távozott, Wittgenstein ur belépett. Steinfeldné barátságosan sietett vendége elé.

— Isten hozta, kedves barátom, köszöntötte a belépőt elbájoló mosolylyal, s könnyedén legyintve feléje legyeződjével; sokáig váratott magára.

Wittgenstein megcsókolta a szép asszony kezét és a divánhoz vezette.

— Kedves barátnóm, szolt komoly hangon, szidjon meg hamar kimaradásom miatt; tudhatja, hogy nagyon fontosak lehetnek az okok, melyek megvonhattak az ön társaságától.

Sternfeldné hamisan fenyegetőzött a legyeződjével és kecses mozdulattal intett Wittgensteinnek, foglaljon mellette helyet a divánon.

Oh, ezek a férfiak, ezek a férfiak! Csak addig tudnak komolyan és bensőségteljesen szeretni, míg le nem győzték a gyenge női szívet; azután mindennek vége. Ezután csak a szép napok emléke marad a szégyennek.

— Amint már említettem, kedves barátnóm, az okok, melyek a távollmaradásra készítették...

— Oh, ezt ismerem! Egy vig barát, akinek el kellett mesélnie legfrisebb hódítását, egyik régi szép barátnő...

A férfi magas homlokán a rossz kedv felhője jelent meg. Sternfeldné azonnal észrevette.

— Ti férfiak nem értitek meg a gyenge nő tréfáját; a hosszas várakozás, a türelmetlenség egy kicsit megélesítették a nyelvemet; nem is értettem a szavaimat olyan gonoszul. Kérem, kedves barátom, mondja el, micsoda komoly ügy tartotta tőlünk olyan soká távol. Minden érdekel, ami önt illeti, s komoly hangulatából következtetve attól tartok, hogy önnel valami kellemetlenség történt.

— Bizonyára kellemetlen! válaszolt Wittgenstein, kinek homloka a társalgás tárgyának megváltoztatására kismult. Ön tudja, hogy valami benső kényszer gyakran ösztökél arra, hogy az emberi élet mélyébe hatoljak és szemébe nézzek az emberi nyomor sötétségének. Keserű, de hathatós gyógyszer ez a jóllakottság a gazdagság által támasztott szomorú betegség ellen, mely a testet és lelket egyaránt fonyasztja.

— Ismerem ezt a szenvedélyt, vágott közbe Sternfeldné, rossz kedve ellen küzdöve és már sokszor óvtam tőle. Tudja, hogy menyire osztom bajaiban; rettenetesen bánt a gondolat, hogy ily tanulmányuton szerencsétlenség fogja élni, amely életét fogja veszélyeztethet.

Sternfeldné aggodva simult a férfihez, akinek a jóléteért unyi aggodalmat árult el.

— Valóban olyan drága önnek az életem? kérde a férfi izgatottan és mélyen tekintett a szép szemébe.

A nő félénken nézett fel hozzá, majd szégyenkezve sütötte le a tekintetét. Wittgenstein öntudatlanul szorongatta kezeit a kezeiben.

(Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:
DUGOVICH IMRE.
Laptulajdonosok: **AZ ALAPÍTÓK**
Szerkesztőségi és kiadóhivatali
telefon szám: 62.

LAKÁS HIRDETŐ.
50 fill. Egy fill. 50 lakás hirdetés!

Uri lakás

kiadó május 1-re

4 szobás fürdőszoba, villanybevezetés és hozzátartozó mellékhelyiségekkel. I. kör 286. sz.
Bővebbet Földes Samunál.

Az új huszárlaktanya és az ujonnan építendő tüzérlaktanyával szemben egy ház,

amelyben jelenleg kocsmá helyiség van, 1 lánccal földdel

eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

Lakást keresek
azonnali beköltözködéssre
1 szoba, konyha és kamrával

Cím a kiadóhivatalban.

A Katona-utcában
egy több szobából álló
lakás
egy, esetleg két úri családnak
kiadó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Lerkisebb hirdetés 30 fillér

Antikvárium. Könyv-, papir-, zeneműkereskedés és kölcsönkönyvtár van Szabadkán a gymnasiummal szemben. Az Antikváriumba remek képes levelezőlapok darabja 1 kr. Kölcsönkönyvtárának havi 30 kr. a díja. Cigaretta papír 100 drb.-os dobozokban csak 9 kr., legfinomabb csak 11 kr. Használt könyveket zeneműveket vesz. Levélpapírok, emlékkönyvek, képes könyvek, imakönyvek stb. Bámulatos olcsón lehet venni az Antikváriumban Szabadkán.

Lakás változás. Özv. Hamburger születésű lakását Petőfi-utca (csirke piac) idb. Illés Antal ur házába helyezte át.

Jó vasalóné ajánlkozik házhoz, házhoz kívül is elvállal kávéházit és vendéglőt. Baláné, Kossuth-utca Dominusz ház, házimesteri lakás.

Jobb családnál két intelligens ur teljes ellátást nyer
Cím a kiadóban.

Folyó- és Csurgó-utcában
egy telken két ház 645 sz. alatt előnyös és olcsó feltételek mellett eladó. Bővebbet Magyar utca 66 sz. alatt.

Alapos oktatást ad
Zongorajáték, továbbá
magyar, német, francia
és latin nyelvtanból egy e téren több mint 30 évi gyakorlattal bíró egyén.

Bővebb felvilágosítás a kiadóhivatalban kapható.

„BARÁT-ITAL“

gyomorlikőr készítményem a legkiválóbb étvágyat hozó gyomortisztító, az emésztést elősegíti, igen jóízű és gyorsan ható, naponta két pálinkás pohárral elegendő. Régi gyomorhaj, székrekedés ellen csakis ez segít.

Egy üveg 15, 25, 40 és 80 kr.

Kapható a készítőnél levélbeli megrendelésre postán. — Cím:

Zenke Zoltán, Szeged.

Kereskedők ismét árusításra nagy engedélyt kapnak — Utazó és helyi ügynökök felvételnek.

Kapható Szabadkán: **Sugár Manó, Rukavina Nándor, Nojesek Géza** fűszer üzletében. Bács-Topolyán: **Tószegi János.** Csantavéren: **Fogy. szövetkezet.**

Maculatura
papíros
kapható
lapunk kiadóhivatalában

Árverési hirdetés.

A szabadkai gör. kel. szerb hitközség tulajdonához tartozó ugy nevezett Osztóics-féle alapítványi ház (Szt.-István tér 2. sz.) lak- és bolthelyiségei, a községi választmány 1905. évi március hó 11-én kelt 28. számú határozata értelmében 1906. évi május hó 1-től kezdve 6 egymást követő évre a községi nagyteremben **1905. évi április hó 5-én délutáni 4 órakor** megtartandó árverés útján bérbe fog adni és pedig ugy a lakhelyiség mint a földszinti két bolthelyiség először külön-külön, azután a két bolthelyiség együttvéve s végül a ház összes helyiségei együttvéve; — mely árverésre a bérelni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10%-át bánatpénz fejében letenni kötelesek. Kellően felszerelt zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak az árverés napján és annak megkezdése előtt. Az árverés többi feltételei a hitközségi jegyző irodájában (gör. kel. szerb templom udvar) minden nap délelőtt 11—12-ig és délután 4—5-ig megtekinthetők.

Kelt Szabadkán, 1905. évi március hó 22-én.

A szabadkai gör. kel. szerb hitközség választmánya.

Két lánccal föld

közvetlen a Molzer
tégláégető mellett,
szabad kézből eladó.

Tudakozódhatni lehet **Abrasch Antal** polg. isk. igazgatónál.

Palicsón
egy szép kényelmes
villa eladó